

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI

TASDIQLANGAN HA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi hududidagi Oliy, o‘rta maxsus, professional ta‘lim yo‘nalishlari bo‘yicha o‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021-yil _____-sonli yig‘ilishida ma‘qullangan.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligining 2021-yil _____dagi _____-sonli buyrig‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta‘lim yo‘nalishining malaka talablari

Muzkur Malaka talabi "Oliy ta‘lim davlat ta‘lim standarti, Asosiy qoidalar", "Oliy ta‘lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O‘zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqarilgan va rasmiy ma‘yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarni rasmiy so‘p o‘tib huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligiga ro‘yxatlash.

Toshkent

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

- Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti.

TASDIQLANGAN BA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi huzuridagi Oliy, o‘rta maxsus, professional ta’lim yo‘nalishlari bo‘yicha o‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021-yil ____ - ____ dagi ____ -sonli yig‘ilishida ma’qullangan.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2021-yil ____ - ____ dagi ____ -sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi.

Mazkur Malaka talabi “Oliy ta’lim davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

1.	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishining umumiy tavsifi	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi malaka talabining qo‘llanilishi	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	5
1.2.	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi	5
1.2.1.	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari.....	6
1.2.2.	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining obyektlari	6
1.2.3.	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari	7
1.2.4.	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari	8
2.	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar	11
2.1.	Umumiy kompetensiyalar	11
2.2.	Kasbiy kompetensiyalar	11
	Bibliografik ma’lumotlar	16
	Kelishuv varag‘i	17

1. 60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishining umumiy tavsifi.

60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi, kechki va sirtqi ta’lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta’lim shakllari bo‘yicha o‘qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat dasturining me‘yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi.

1.1.1. 60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishi malaka talabining qo‘llanilishi.

Malaka talabi **60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti** ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta’lim tashkilotlari uchun talablar majmuyini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari.

Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari quyidagilardan iborat:

- mazkur ta’lim yo‘nalish bo‘yicha fan, texnika va ijtimoiy soha yutuqlarini hisobga olgan holda o‘quv reja va fan dasturlarini sifatli ishlab chiqish, samarali amalga oshirish hamda yangilash uchun mas‘ul oliy ta’lim tashkilotlarining professor-o‘qituvchilari;
- ta’lim yo‘nalishining o‘quv reja va fan dasturlarini o‘zlashtirish bo‘yicha o‘quv hamda tarbiya faoliyatini samarali amalga oshiruvchi barcha xodimlari va talabalari;
- o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim tashkilotlarining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv-uslubiy boshqarmasi (bo‘lim) boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari);
- bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Ta’lim sifatini nazorat qilish bo‘limi, Davlat attestatsiya va imtixon komissiyalari;
- oliy ta’lim tashkilotni moliyalashtirishni ta’minlovchi organlar;
- oliy ta’lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;
- ta’lim yo‘nalishining o‘quv rejasi va fan dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta’lim muassasining talabalari;
- ta’limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;
- kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;
- oliy ta’lim muassasalariga o‘qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. 60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. 60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari.

60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti pedagogika sohasidagi yo‘nalish bo‘lib, u umumiy o‘rta ta’lim maktablari va o‘rta maxsus ta’lim muassasalari uchun o‘zbek tili va adabiyoti bakalavriyat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha pedagog kadrlar tayyorlash jarayonida foydalaniladigan fanlar, pedagogik faoliyat vositalari, usullari, metodlari, O‘zR FA O‘zbek tili, adabiyoti va folklori instituti va boshqa tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlarida mustaqil tadqiqotchi sifatida ilmiy-pedagogik tadqiqot ishlari bilan shug‘ullanish, xorijiy mamlakatlarda tashkil qilingan o‘zbek tilini o‘rgatuvchi kurslarda, o‘zbek tili va madaniyati markazlarida faoliyat ko‘rsatish, ommaviy axborot vositalari, davlat boshqaruvi organlari, boshqa davlat va nodavlat muassasalarida, vazirlik va tashkilotlar rahbarlarining ma’naviy-ma’rifiy ishlar samaradorligini oshirish, davlat tili to‘g‘risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini ta’minlash masalalari bo‘yicha maslahatchisi sifatida kasbiy faoliyat yuritish kabi kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. 60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriyat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining obyektlari.

60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriyat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining obyektlari quyidagilardan iborat:

- o‘zbek tili: nazariy va amaliy, sinxron, diaxron, ijtimoiy-madaniy va dilektologik aspektlarda; nutq madaniyati va uslubiyati, davlat tilida ish yuritish;
- zamonaviy o‘zbek tili va yozuvi;
- adabiyot: badiiy adabiyot va xalq og‘zaki ijodi tarixiy va nazariy aspektlarda, jahon adabiyoti;
- ta’limni boshqarish va pedagogik jarayonlar;
- o‘zbek tili va adabiyoti ta’limi jarayonlari;
- o‘qitishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari va metodlari, ta’limning nazariy masalalari;
- o‘qitish metodikasi;
- loyihalashtirish asosida o‘quv jarayonini boshqarish texnologiyalari, ma’ruza, amaliy va laboratoriya mashg‘ulotlarini loyihalashtirish va tashkil etish jarayoni, shaxsiy va kasbiy axborot maydonini shakllantirish jarayoni, maktabdan tashqari ta’lim muassasalari ta’lim-tarbiya jarayoni;
- ta’lim sohasidagi muammolar va ularning yechimlarini topishni tashkil etish jarayonlari;

– o‘zbek tili va adabiyot ta’limi hamda uning samaradorligini oshirish jarayonlari;

– davlat tilida ish yuritish jarayonlari;

– ommaviy axborot vositalari faoliyati jarayonlari;

– mos ixtisoslik bo‘yicha ilmiy-tadqiqot jarayonlari, ma’naviy-ma’rifiy targ‘ibot ishlari jarayoni.

1.2.3. 60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari.

60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari:

– pedagogik;

– ilmiy-tadqiqot;

– ma’naviy-ma’rifiy;

– tashkiliy-boshqaruv;

– axborot-tahliliy faoliyat.

1.2.4. 60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.

60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Pedagogik faoliyati bo‘yicha:

– o‘zbek tili va adabiyotini, uning o‘ziga xos xususiyatlari, ilmiy-nazariy, falsafiy-estetik asoslarini, zamonaviy ta’lim texnologiyalarini chuqur o‘zlashtirish;

– o‘zbek tili va adabiyotining boy imkoniyatlaridan foydalana olish, buning uchun o‘z ustida tinimsiz ishlash, mustaqil bilim olish ko‘nikmalarini shakllantirish;

– o‘zbek tili va adabiyotini umumiy o‘rta ta’lim maktablari, professional ta’lim, xorijiy mamlakatlarda tashkil qilingan o‘zbek tili kurslari, markazlarida o‘qitishning samarali usullarini chuqur egallashi va undan foydalana olish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;

– rivojlangan xorijiy mamlakatlar ta’lim tizimi bilan yaqindan tanishgan holda ulardagi o‘qitishning ilg‘or usullarini ta’lim jarayoniga tatbiq qila olish;

– xorijiy tillarni (rus, ingliz, arab yoki fors tillarini) chuqur o‘zlashtirishi va undan kasbiy faoliyatda foydalana olish;

– ta’lim mazmunini belgilash tamoyillari va mezonlariga rioya etish, o‘quv materiallarini tanlash va tizimlashtirishga doir zamonaviy yondashuvlarni hisobga olish, o‘quv materiallarini modellashtirish malakasiga ega bo‘lish;

– ta’lim-tarbiya jarayoni tarkibiy qismlari (maqsad, natija, mazmun, shakl, metod va vosita)ning o‘zaro aloqadorligi va umumiyligini hisobga olishi;

– ta’lim-tarbiya jarayonini tashkil etishning asosiy va yordamchi shakllaridan unumli foydalanish;

– ta’lim-tarbiyaning xilma-xil metodlarini, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni oqilona tanlay olish, ijodiy yondashuv asosida metod va texnologiyalarning milliy mentalitetga mosligini ta’minlash;

– yaxlit pedagogik jarayonning umumiy qonun, qonuniyat va tamoyillariga amal qilish, ta’lim-tarbiya jarayonida gneseologik, tashkiliy, psixologik, didaktik, sotsiologik va kibernetik qonuniyatlarning uyg‘unligiga erishish;

– o‘quvchilarning bo‘sh vaqtini samarali tashkil etish va o‘tkazish kabi kasbiy vazifalarni bajarish.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

– ilmiy-tadqiqot institutlari va ilmiy markazlarda o‘zbek tilini o‘qitish metodikasiga oid mavzularda tadqiqotlar olib borish;

– o‘zbek tili, o‘zbek adabiyoti, tilshunoslik, adabiyotshunoslik, chog‘ishtirma tilshunoslik sohasida olingan nazariy va amaliy bilimlarni qo‘llash orqali ilmiy tadqiqotlar olib borish;

– o‘z tadqiqoti mavzusiga oid ingliz, rus, arab va fors tillaridagi manbalarni o‘qish, tarjima qilish va amalda qo‘llash;

– eski o‘zbek tilida yozilgan qo‘lyozma manbalarni o‘qish va tatbiq qila olish;

– til va adabiyot o‘qitishning samarali metodlariga oid xorijiy davlatlardagi ilmiy to‘plamlar, ilmiy-tadqiqotlarni o‘rganish;

– internet tarmog‘ida eng yangi ilmiy yutuqlar haqidagi ma’lumotlarni maqsadga yo‘nalgan holda qidirish va topish;

– kasbiy faoliyat obyekti yo‘nalishiga mos yangi ilmiy natijalar, ilmiy adabiyotlar yoki ilmiy-tadqiqot loyihalarini o‘rganish;

– ma’lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo‘yicha ilmiy ma’lumotlarni tizimli tahlil qilish;

– ilmiy-tadqiqot natijalari va ishlanmalarini tatbiq etish kabi kasbiy vazifalarni bajarish.

Ma’naviy-ma’rifiy faoliyatida:

– ma’naviy-ma’rifiy ishlarni rejalashtira olish, uni tashkil etish metodikasini egallash;

– o‘quvchilarda mafkuraviy va axborot xurujlariga, hozirgi davrdagi eng global muammo – ommaviy madaniyatga qarshi immunitetni yuzaga keltirish metod va texnologiyalarini bilish;

– globallashtirish sharoitida kechayotgan jarayonlarda milliy til va adabiyotning o‘rni va ta’siri haqida tushuntirish ishlarini olib borish, bu orqali o‘quvchilar ongiga

o'rni va ta'siri haqida tushuntirish ishlarini olib borish, bu orqali o'quvchilar ongiga milliy g'oya va milliy g'ururni singdirish;

- vazirlik va tashkilotlar rahbarlarining ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish, davlat tili to'g'risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini ta'minlash bo'yicha malaka va tajribaga ega bo'lish;

- mahallalarda ma'naviy-axloqiy tarbiya masalalari bo'yicha suhbatlar o'tkazish;

- milliy urf-odat va marosimlarni o'tkazishda, umuminsoniy qadriyatlar, mehr-oqibat, bag'rikenglik, vatanparvarlik, sadoqat kabi yuksak insoniy fazilatlarni ochib berish kabi kasbiy vazifalarni bajarish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

- pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalangan holda ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash mexanizmlarini ishlab chiqish;

- jamoada ijtimoiy va ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etish va boshqarish;

- kasbiy muammolar yechimini topish;

- ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilish;

- fikrlar xilma-xilligi sharoitida boshqaruv qarorini qabul qilish;

- bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish hamda uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishning natijasini baholash kabi kasbiy vazifalarni bajarish.

Axborot-tahlil faoliyati bo'yicha:

- tashkilotning ichki hujjat aylanish tizimining ishlashi to'g'risidagi ma'lumotlarni tahlil qilish, turli ko'rsatkichlar bo'yicha ma'lumotlar bazasini yuritish va tashkiliy loyihalar ishtirokchilariga axborot ta'minotini yaratish ko'nikmalariga ega bo'lish;

- tashkilotni rivojlantirishga yo'naltirilgan loyihalarni amalga oshirishda (korxonalar, davlat yoki mahalliy boshqaruv idorasi) tashqi aloqalarni kengaytirish va tajriba almashish uchun zarur ma'lumot to'plash tizimlaridan foydalangan holda sheriklar bilan munosabatlarni tashkil etish va qo'llab-quvvatlash;

- til o'rgatish jarayonida biznes-rejalarni modellashtirish va biznes jarayonlarini tashkilotlarning amaliy faoliyatida qayta tashkil etish usullaridan foydalanish;

- xorijiy hamkorlar bilan yozishmalar olib borish, elektron hujjatlar yuritish;

- ijtimoiy tarmoqlarda, OAVda o'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va obro'sini oshirish choralarni ko'rishga oid targ'ibot materiallarini tayyorlash kabi kasbiy vazifalarni bajarish.

Quyidagi bakalavr darajasi kvalifikatsiyasi beriladi:

- Pedagog, o'zbek tili va adabiyoti o'qituvchisi.

2. 60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar.

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning umumiy kompetensiyalari quyidagilardan iborat:

- davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-siyosiy, ma’naviy-ma’rifiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
- fuqarolik jamiyatining dolzarb masalalarini bilishi, O‘zbekistonni rivojlantirish strategiyasiga asoslangan faol hayotiy nuqtayi nazarga ega bo‘lish;
- dunyoqarash bilan bog‘liq falsafiy bilimlarga tizimli ega bo‘lish, mustaqil tahlil qila olish, kasbiy faoliyatida ularni hisobga olib bilish;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunish, kasbiy faoliyat doirasida zaruriy bilimlarga ega bo‘lish hamda ulardan zamonaviy talablar darajasida o‘z faoliyatda foydalana bilish;
- axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo‘llay bilishi, axborotlarni yig‘ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo‘lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;
- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o‘z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;
- dars mashg‘ulotlarida O‘zbekiston va jahon tarixiga oid manbalardan ilmiy, ma’naviy-ma’rifiy sohada foydalanishni tashkillashtirish;
- o‘quv mashg‘ulotlarida o‘quvchilarda umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik, mehr-muruvvat, bag‘rikenglik, vatanparvarlik, sadoqat kabi yuksak insoniy fazilatlarni shakllantirishga e’tibor qaratish;
- O‘zbekiston va jahon hamjamiyatida yuz berayotgan ijtimoiy-siyosiy voqelik haqida yaxlit tasavvurga ega bo‘lish, ulardan hayot va kasbiy faoliyatda zamonaviy ilmiy asoslarda foydalana olish;
- sog‘lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to‘g‘risida ilmiy tassavvur hamda e’tiqodga, o‘zini jismoniy chiniqtirishning bilim, ko‘nikma va qobiliyatlariga ega bo‘lish.

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalari quyidagilardan iborat:

- “Bola huquqlarining kafolatlari to‘g‘risida”gi qonunni; O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining, Vazirlar Mahkamasining ta’lim tizimini takomillashtirishga oid qaror va farmoyishlarini hamda davlat ta’lim standartlarini

mukammal bilish;

– o‘qitadigan o‘quv predmeti bo‘yicha darsni tashkil etish metodikasini, pedagogik va kasbiy muloqot nazariyasi va amaliyotini, yosh psixologiyasi va fiziologiyasini to‘liq o‘zlashtirish;

– xorijiy tillardan birining boshlang‘ich bosqichini o‘zlashtirish va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ko‘nikmasiga ega bo‘lish;

– o‘zbek tili va adabiyoti fani bo‘yicha o‘quvchilarga davlat ta‘lim standartlari va o‘quv dasturlariga asoslangan nazariy va amaliy o‘quv mashg‘ulotlarini olib borishni ta‘minlash;

– o‘quvchilarning davomatini nazorat qilish, o‘zlashtirishini reyting nizomi asosida obyektiv baholashni ta‘minlash;

– o‘quvchilarni fanlar bo‘yicha olimpiadalarga, turli musobaqalarga, ilmiy konferensiya va festivallarga tayyorlash, ochiq darslar tashkil qilish, fan to‘garaklari ishlariga rahbarlik qilish;

– o‘zbek tili va adabiyot fanini o‘qitishda namunaviy innovatsion texnologik jarayonlarni ishlab chiqish va ularni qo‘llash;

– o‘zbek tili va adabiyotiga oid nazariy bilimlarini muntazam takomillashtirib borish, ona tili va adabiyot fanlarining dolzarb masalalarini ilg‘ay olish, o‘qituvchilik faoliyatida qo‘llay bilish va o‘quvchilarga yetkaza olish;

– o‘zbek tili va adabiyoti tarixi, ta‘limoti va nazariyalari, yirik namoyandalari, tilshunoslik va adabiyotshunoslikning fan sohasi sifatida shakllanishi, ushbu sohadagi turli maktablar, olimlarning konsepsiya va ilmiy yondashuvlarini bilish;

– tilshunoslik va adabiyotshunoslikdagi tizimli yondashuv usullarini tahlil jarayoniga tatbiq etish;

– ona tili va adabiyot fanini o‘qitishda, mashg‘ulotlarda mavzuni o‘quvchilar yosh xususiyatidan kelib chiqqan holda o‘tish usullari borasida ilmiy bilimlar, amaliy mahorat va ko‘nikmalarni egallash;

– badiiy asarni, adabiy va boshqa matnlarni lisoniy tahlil etish hamda uning metodlarini dars davomida qo‘llay olish;

– ilmiy-tadqiqot institutlari va ilmiy markazlarda o‘zbek tili, o‘zbek adabiyoti hamda bu fanlarni umumta‘lim maktablarida o‘qitish metodikasiga oid mavzularda tadqiqot ishlarini olib borish;

– internet tarmog‘idagi o‘zbek tili va adabiyoti fanining eng yangi ilmiy yutuqlari haqidagi ma‘lumotlar bilan muntazam tanishib borish, fanga oid ilmiy to‘plamlar, mahalliy va chet el ilmiy-tadqiqot yutuqlarini o‘rganish;

– me‘yoriy-huquqiy hujjatlarni izlash, tahlil qilish va ulardan kasbiy faoliyatida foydalanish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;

– ta‘lim jarayonining dolzarb muammo va masalalariga doir axborotlarni tahlil qilish, o‘z munosabatini bildirish;

- zamonaviy pedagogik texnologiyalar, o‘qitishning ilg‘or va samarali usullarini tanlay olish, amaliyotga tatbiq qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;
- ta‘limiy faoliyatga oid ilmiy-uslubiy maqola va tezislar, ishlanmalar, tavsiyalar tayyorlash ko‘nikmalariga ega bo‘lish;
- o‘zbek tili va adabiyotiga doir bilimlarni hosil qilish, ta‘limiy maqsadga muvofiq ko‘nikma va malakalarni shakllantirishning eng samarali va qulay usul va metodlarini bilish.
- yuqori saviyada dars mashg‘ulotlarini tashkil qilish mahoratiga ega bo‘lish;
- vazirlik va tashkilotlar rahbarlarining ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar samaradorligini oshirish, davlat tili to‘g‘risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini ta‘minlash masalalarini chuqur bilish;
- o‘zbek tilini dunyo miqyosida targ‘ib qilish qobiliyatini shakllantirish;
- xorijiy mamlakatlarda tashkil qilingan o‘zbek tilini o‘rgatuvchi kurslarda, o‘zbek tili va madaniyati markazlarida faoliyat ko‘rsatish malakasini egallash;
- xalqaro aloqalarni yo‘lga qo‘yish, ommaviy notiqlik qilish, muzokaralar, uchrashuvlar, xalqaro yozishmalar va elektron aloqalarni olib borish qobiliyati;
- kasbiy faoliyatning standart vazifalarini axborot va kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilish qobiliyatiga ega bo‘lish.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 002: 651. 1/7
OKS 01.040.01

Guruh T 55

Tayanch so'zlar:

Davlat ta'lim standartlari, malaka talablari, o'quv reja, kompetensiya, kredit, modul, kasbiy faoliyat turlari, amaliyot obyekti, kadrlar sifati, kasbiy faoliyat turi, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, bakalavriatning asosiy o'quv reja va fan dasturi (bakalavriat dasturi), profil, o'qib-o'rganish natijalari, o'quv sikli; o'zbek tilini o'qitish metodikasi, hozirgi o'zbek tili, nutq, me'yor, o'zbek adabiyoti, til o'rganish, til o'rganishning psixolingvistik asoslari, yuklama, yuklama hajmi, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, modellar va modellashtirish, ilmiy boshqarish, axborot-kommunikativ tizimlar, zamonaviy tadqiqot metodlari, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, modellar va modellashtirish, fan ishchi dasturlari, zamonaviy o'lchov asboblari, ilmiy tadqiqotlarni tashkil etish, virtual elektron bilim manbalari, didaktika, nazariya, kasbiy faoliyat turi, pedagogik faoliyat turi, kompetensiya, umumiy kompetensiya, kasbiy kompetensiya, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, bakalavriatning asosiy o'quv reja va fan dasturlari, profil, o'qib-o'rganish natijalari, o'quv davri, malaka talablari, bakalavriatning o'quv jarayoni, sifatni baholash va nazorati, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv faoliyati, malaka amaliyoti, bitiruv malakaviy ishi, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, boshqaruv jarayoni, ishlab chiqarish, loyihalash, ilmiy-tadqiqot jarayoni.

KELISHUV VARAG'I

ISHLAB CHIQILDI:

**Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti**

Rektor _____

Sh. Sirojiddinov

2021-yil _____ - _____

KELISHILDI:

**O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi
Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari va
ilg'or texnologiyalarni tatbiq etish markazi**

Direktor v. b. _____ M. Esonov

2021-yil _____ - _____

M.O'.

**O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi
vazirligi huzuridagi Respublika ta'lim
markazi**

Direktor _____

Sh. Sattorov

2021-yil _____ - _____

M.O'.